

Správa o výsledku kontroly implementácie programového rozpočtovania v rozpočtovom procese miest a obcí v Obci Kútники

Kontrolná akcia bola vykonaná na základe Plánu kontrolnej činnosti Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky (ďalej len „NKÚ SR“) na rok 2010.

Účelom kontrolnej akcie bolo preveriť splnenie si povinnosti miest a obcí pripraviť svoje rozpočty pre roky 2009 - 2011 ako programové rozpočty a preveriť realizáciu činností - príprava na implementáciu, štandardizácia rozpočtového procesu, vypracovanie (úprava existujúceho) strategického plánu, tvorba programového rozpočtu, monitorovanie, hodnotenie v procese implementácie programového rozpočtovania.

Predmetom kontroly bola príprava na implementáciu a tvorba programového rozpočtu so zameraním na legislatívny rámec pre zavedenie programového rozpočtovania, časový harmonogram implementácie, vytvorenie regulačného rámca, vytvorenie programovej štruktúry, formulovanie zámerov, cieľov a merateľných ukazovateľov, zmeny programovej štruktúry a schvaľovanie programového rozpočtu. Predmetom kontroly bolo ďalej monitorovanie a hodnotenie plnenia programov obce s dôrazom na ich relevantnosť, účinnosť, efektívnosť, hospodárnosť, dopad a udržateľnosť.

Kontrola bola vykonaná v obci Kútники, okres Dunajská Streda (ďalej len „obec“ alebo „kontrolovaný subjekt“) za kontrolované obdobie rokov 2008 a 2009.

Počas výkonu kontroly bolo zistené

1. Príprava na implementáciu a tvorba programového rozpočtu

Legislatívny rámec pre zavedenie programového rozpočtovania v podmienkach územnej samosprávy bol vytvorený novelou zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, ktorá nadobudla účinnosť 01.09.2007. Touto novelou sa zaviedlo programové rozpočtovanie v územnej samospráve, a to prvýkrát pre rozpočet obce na roky 2009 až 2011.

Ministerstvo financií Slovenskej republiky (ďalej len „MF SR“) zverejnilo ako metodické pomôcky pre proces prípravy na implementáciu, tvorbu a hodnotenie programového rozpočtu „Praktický a konkrétny manuál pre tvorbu programových štruktúr na úrovni miestnej a regionálnej územnej samosprávy“ (ďalej len „manuál“) a „Zborník obsahujúci príklady správne aj nesprávne formulovaných zámerov, cieľov a merateľných ukazovateľov miestnej a regionálnej samosprávy“, ktoré boli praktickým návodom ako zostaviť programový rozpočet.

Kontrolou bolo zistené, že obec pri tvorbe programového rozpočtovania v roku 2008 nezostavila časový harmonogram implementácie a nemala vypracovaný regulačný rámec rozpočtového procesu, čím nepostupovala podľa odporúčaní manuálu.

Obec mala vypracovaný rozpočtový harmonogram, ktorý definoval zodpovednosti subjektov rozpočtového procesu ako aj konkrétne termíny plnenia úloh.

Pri tvorbe programovej štruktúry obec vychádzala z Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce (ďalej len „PHSR“), ktorý obsahoval projektové zámery a ciele rozvoja obce, merateľné ukazovatele vo forme textovo stanovených výstupov a aktivity na dosiahnutie stanovených cieľov.

Obec zostavila viacročný rozpočet obce na roky 2009 – 2011 vrátane programov, v ktorom neboli vyjadrené zámery rozvoja územia a potrieb obyvateľov, čím nekonala v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Programový rozpočet obce na rok 2009 bol zostavený aj samostatne a výdavky boli alokované do 13 programov a 11 podprogramov.

Kontrolou bolo zistené, že obec realizovala úhrady niektorých výdavkov, ktoré neboli schválené v rozpočte na rok 2009, resp. použila rozpočtové prostriedky aj na iné účely ako boli v rozpočte schválené bez vykonania zmien rozpočtu rozpočtovými opatreniami. Týmto konaním obec porušila zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Programový rozpočet obce na rok 2009 neobsahoval v jednom programe a dvoch podprogramoch cieľe, čím kontrolovaný subjekt nekonal v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Kontrolou bolo zistené, že obec v niektorých prípadoch nestanovila merateľné ukazovatele a cieľové hodnoty merateľných ukazovateľov v číselnom vyjadrení. Merateľné ukazovatele v číselnej časti neobsahovali skutočnú a plánovanú hodnotu ukazovateľa v časovom rade, iba cieľovú hodnotu na rok 2009. Uvedeným konaním obec nepostupovala podľa odporúčaní manuálu.

Návrh rozpočtu obce na rok 2009 bol zverejnený v súlade so zákonom o obecnom zriadení a schválený uznesením obecného zastupiteľstva („ďalej len „OZ“).

Hlavná kontrolórka obce (ďalej len „HK“) vypracovala Stanovisko hlavného kontrolóra k programovému rozpočtu obce a odporučila OZ predložený návrh rozpočtu na rok 2009 schváliť a návrh viacročného rozpočtu na roky 2009 – 2011 zobrať na vedomie.

2. Monitorovanie a hodnotenie

Kontrolou bolo zistené, že kontrolovaný subjekt vypracoval monitorovaciu správu, ktorá obsahovala vyhodnotenia plnenia rozpočtu podľa programov a podprogramov, komentár k plneniu programov a podprogramov ako aj porovnanie plánovaných a dosiahnutých výstupov.

Návrh záverečného účtu obce pre rok 2009 (ďalej len „ZÚ“) bol zverejnený na úradnej tabuli a schválený uznesením OZ v súlade so zákonom o obecnom zriadení. Obec nevykonala hodnotenie plnenia programov obce a ZÚ obce neobsahoval hodnotenie plnenia programov, čím kontrolovaný subjekt nekonal v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

HK obce vypracovala Stanovisko hlavnej kontrolórky k záverečnému účtu a odporučila OZ schváliť celoročné hospodárenie bez výhrad.

3. Záver

Kontrolou bolo zistené, že kontrolovaný subjekt v procese implementácie programového rozpočtovania neuplatnil všetky odporúčania uvedené v manuáli tým, že nevypracoval časový harmonogram implementácie a regulačný rámec rozpočtového procesu. Odporúčania boli uplatnené tak, že bola vytvorená programová štruktúra, rozpočtový harmonogram a strategický plán.

Kontrolou bolo zároveň zistené, že v niektorých prípadoch neboli stanovené merateľné ukazovatele a cieľové hodnoty merateľných ukazovateľov v číselnom vyjadrení a merateľné ukazovatele v číselnej časti neobsahovali skutočnú a plánovanú hodnotu ukazovateľa v časovom rade, iba cieľovú hodnotu na rok 2009.

Zhrnutie

V procese implementácie, tvorby a monitorovania programového rozpočtovania obec len čiastočne uplatnila manuál, ako metodickú pomôcku odporúčenú MF SR a aplikovala len niektoré odporúčania uvedené v tejto metodickej pomôčke.

Kontrola NKÚ SR zistila, že obec nekonala v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy tým, že vo viacročnom rozpočte obce neboli vyjadrené zámery rozvoja územia a potrieb obyvateľov obce, rozpočet na rok 2009 v jednom programe a v dvoch podprogramoch neobsahoval ciele, obec nevykonala hodnotenie plnenia programov obce a ZÚ obce pre rok 2009 neobsahoval hodnotenie plnenia programov.

Obec realizovala úhrady niektorých výdavkov, ktoré neboli schválené v rozpočte na rok 2009a použila rozpočtové prostriedky aj na iné účely ako boli v rozpočte schválené bez vykonania zmien rozpočtu rozpočtovými opatreniami, čo nebolo v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Odporúčania na riešenie zistených nedostatkov:

- vypracovať regulačný rámec,
- doplniť zámery, ciele a merateľné ukazovatele do všetkých programov,
- do merateľných ukazovateľov doplniť skutočnú a plánovanú hodnotu ukazovateľa v časovom rade,
- do programovej štruktúry alokovať výdavky k relevantným programom,
- vykonať hodnotenie plnenia programov obce k 31.12.2010 a vypracovať hodnotiacu správu ako súčasť ZÚ obce,
- vykonať v prípade potreby zmeny rozpočtu rozpočtovými opatreniami a viesť operatívnu evidenciu rozpočtových opatrení.